

Maa jeg sige til mine ærede Kolleger i Forbigaaende, da jeg taler om dette Spørgsmaal, at Vandringer i Naturen har et dobbelt Formaal: man søger ikke alene Glæde ved det skønne, man ser, men man rører ogsaa sine Ben, og af alle Former for Sport eksisterer der ingen, som i højere Grad sikrer baade en æstetisk og hygiejnisk Nydelse end netop Fodsport. Ja, jeg er nær ved at sige, at jeg vilde kunne helbrede en stor Del af de Sygdomme, Lægerne kæmper med, hvis jeg kunde lære Folk at gaa. Selv priser jeg mig lykkelig ved at elske Fodsporten fremfor nogen anden Sport. Det er tilmed den billigste foruden at være den interessanteste og sundeste.

Men naar Talen er om Vandring i Naturen, gælder det om at have videst mulig Adgang til den, og her forekommer det mig, at man fra visse Sider har været noget for tilbøjelig til at ville vanskeliggøre denne Adgang, idet Ejendomsbegrebet er blevet formuleret paa en Maade, jeg ikke kan finde rigtig. Ja, det har endogsaa vist sig, at man undertiden ved sit Forsvar for den ubegrænsede Ejendomsret ligefrem har skadet Naturen. En saadan altfor kras Opfattelse af Ejendomsretten synes mig at gøre sig gældende med Hensyn til Møens Klint, et af de naturskønneste Steder i Landet, hvor simpel Forsyndelse mod Naturens Love har medført, at man har berøvet den en stor Del af dens Skønhed ved at borttage de beskyttende Sten, de naturlige Høfder paa dette dejlige Parti af Danmark. Straffen er da ogsaa kommet. Igennem en hel Del Skrifter og Artikler har en kendt dansk Mand, Museumsinspektør Hintze, paapeget Faren ved ikke at tage tilstrækkeligt Hensyn dertil. Det nærmeste, man naaede, var, at Teknisk Forening i 1905 udsatte en Prisopgave om, hvorledes Møens Klints Naturskønhed bedst kunde bevares. Prisen tilfaldt Vandbygningsinspektør Palle Brun, H. P. Meden og Jon Munch-Petersen, som i Overensstemmelse med, hvad ogsaa Hintze havde anbefalet, fremhævede, at det gjaldt om at opbygge de naturlige Høfder, dem, der var fjernede ved Stenfiskeri. Men først efter Liselund-Katastrofen 1905 begyndte man at bøde noget paa Skaden; vi fik en Kystfredningslov, der dog mangler et Moment af Vigtighed, nemlig et Forbud mod Opsamling af Kuglefint paa Strandbredden. Man har i det hele, naar man ser, hvad der er foregaaet og foregaar endnu, selv om der er gjort en vis Begrænsning, kun Grund til at be-

klage, at Lovgivningsmagten ikke har foretaget Skridt til at sikre Møens Klint mod yderligere Overlast.

Dette Lovforslag har jo den Hensigt at give Befolkningen Adgang til naturskønne Steder og Bygningsværker, og hvad der i øvrigt har almen Interesse. Den ærede foregaaende Taler (Westergaard) har i det store og hele udtalt sin Sympati for Sagen, om han end paa visse Punkter fremhævede sine Betænkeligheder. Jeg maa i Tilslutning til ham i Henseende til Sagens principielle Side sige, at hvor man af privatretlige Hensyn omgærder Skove for derved fuldkommen at spærre Adgangen til dem, eller hvor Stranden uden videre inddrages under privat Besiddelse, forekommer det mig, at Staten har en absolut Pligt til at skride ind og tale paa Offentlighedens Vegne. Lovforslaget tager bestemt Sigte her. Jeg vil ogsaa gøre opmærksom paa, hvad der kan tjene til nogen Beroligelse for eventuelle Tilhængere af den Ejendomsret, de mener vilde blive krænket ved Lovforslaget, at der i Bestyrelsen for Foreningen til Naturfredning sidder Folk af forskellig politisk Færve, og at Formanden for Forretningsudvalget, Landstingsmand, Kammerherre Hage, er en saa uangribelig konservativ Mand, at man neppe skulde tro, han vilde være med til at give et Lovforslag af denne Art sin Tilslutning, medmindre han mente at turde tale paa den store Offentligheds Vegne (Afbrydelse af *Wenzel Neergaard*). Jeg ved nok, at han er traadt tilbage i den sidste Tid, men Motiveringen deraf er ingenlunde, at dette Lovforslag er fremkommet, det er paa Grund af Alder. Lad gaa, at der maaske hos Kammerherre Hage har været Betænkeligheder, de havde neppe været større, end at de vistnok havde ladet sig overvinde. Det forekommer mig, at det, Lovforslaget maa tilsigte, er paa en rimelig Maade at afgrænse den private Jordbesiddelses Myndighed. I øvrigt vil jeg netop i Kraft af, at jeg anser mig for som Socialdemokrat at være ivrig Forsvarer af Ejendomsretten, bede dem, der holder saa stærkt paa den private Ejendomsret, i dette Tilfælde betænke, at det, der kræves, ingenlunde er et Indgreb i Ejendomsretten, som de opfatter den i rent kapitalistisk Forstand, men kun at aabne Adgang, medens Ejendomsretten vedblivende bestaar ubeskaaret. Men jeg kan give den første ærede Taler Ret i, at Lovforslaget kan blive misforstaaet eller misfortolket paa visse Punkter. Der staar saaledes i § 1, at der skal være uhindret Adgang til eller